

РОЗГЛЯД СЛІДЧИМ СУДДЕЮ СКАРГ НА РІШЕННЯ, ДІЇ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ СЛІДЧОГО ТА ПРОКУРОРА

ЦИЛЮРИК Інна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права і процесу Інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4776-2278>

УДК: 343.164

DOI 10.32782/NP.2022.2.21

У статті проведений аналіз статті 306 КПК України. Досліджено порядок розгляду слідчим суддею скарг учасників кримінального провадження на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора. Акцентовано увагу на тому, що відразу ж після призначення скарги до розгляду слідчий суддя повинен повідомити особу, яка подала скаргу, її захисника, представника про день та час її розгляду. При визначенні часу надіслання їм виклику необхідно керуватися ч. 8 ст. 135 КПК. Розкрито, що відповідно до ч. 7 ст. 304 КПК повернення скарги не позбавляє права повторного звернення до слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України.

Проаналізовано судову практику, яка свідчить про непоодинокі випадки порушення вимог ч.2 чт. 304 КПК України. Основними причинами цього є: особа, яка подала скаргу, не з'являється в судові засідання, незважаючи на її повідомлення у порядку, передбаченому Ст. 135 КПК; при розгляді скарги на рішення про закриття кримінального провадження запитувані слідчим суддею матеріали досудового розслідування не надаються в межах 5-денного строку. У більшості випадків ці матеріали надходять через 7- 10 днів після здійснення запиту, внаслідок чого скарга розглядається із порушенням строку, встановленого законом.

Констатовано, у разі самостійного скасування слідчим чи прокурором вказаних рішень, припинення оскаржуваної дії чи бездіяльності, слідчий суддя відповідно до ч.

2 ст. 305 КПК має прийняти рішення про закриття провадження за скаргою.

Ключові слова: слідчий суддя, скарга, рішення, бездіяльність, прокурор, кримінальне провадження.

Постановка проблеми

У юридичній літературі відмічається, що порівняно «з іншими процедурами судовий порядок розгляду скарг забезпечує більшу об'єктивність, ширші можливості для заінтересованих осіб у відстоюванні своїх інтересів, більшу авторитетність та обов'язковість прийнятого за результатами розгляду скарги рішення» [1, с. 95].

Порядок розгляду слідчим суддею скарг учасників кримінального провадження на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора регламентований ст. 306 КПК. У ній містяться такі положення: скарги розглядаються слідчим суддею місцевого суду згідно з правилами судового розгляду, передбаченими ст.ст. 318-380 КПК, з урахуванням положень глави 26 цього Кодексу (ч. 1); скарги розглядаються не пізніше сімдесяти двох годин з моменту надходження відповідної скарги, крім скарг на рішення про закриття кримінального провадження, які розглядаються не пізніше п'яти днів з моменту надходження скарги (ч. 2); розгляд скарг здійснюється за обов'язкової участі особи, яка подала скаргу, чи її захисника, представника та слідчого чи прокурора, рішення, дії чи бездіяльність яких оскаржу-

ється. Відсутність слідчого чи прокурора не є перешкодою для розгляду скарги (ч. 3). Зі змісту ч. 1 ст. 306 КПК випливає, що на правила розгляду слідчим суддею скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого та прокурора поширюються загальні положення про судовий розгляд. Винятками є положення щодо: строку розгляду: розгляд скарги відбувається протягом сімдесяти двох годин (п'яти днів на рішення про закриття кримінального провадження) з моменту її надходження, судовий розгляд – протягом розумного строку; участі прокурора у судовому засіданні: вона необов'язкова під час розгляду скарги, а під час судового розгляду прокурор зобов'язаний брати участь; відкладення судового засідання: при розгляді скарги воно є неможливим, а під час судового розгляду відбувається його відкладення та призначається нова дата розгляду.

Ступінь дослідженості теми

Різні аспекти порядку реалізації слідчим суддею наданих йому повноважень розглядали О.В. Білоус, Д.М. Валігура, С.В. Єськов, С.В. Завада, Т.Г. Ільєва, Н.С. Карпов, О.Б. Комарницька, О.М. Коріняк, Є.Д. Лук'янчиков, М.М. Ольховська, В.О. Попелюшко, О.І. Полюхович, В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, Р.І. Тракало, Л.Д. Удалова, О.Г. Яновська та ін.

Метою цього дослідження є вивчення особливостей порядку розгляду слідчим суддею скарг учасників кримінального провадження на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора.

Виклад основного матеріалу

КПК не вимагає, щоб слідчий суддя постановив ухвалу про призначення скарги до розгляду. Про це йдеться у п. 7 Інформаційного листа ВССУ від 9 листопада 2012 р. № 1640/0/4-12 [2, с. 112-118]. Вказано, якщо скарга відповідає вимогам закону, слідчий суддя відкриває провадження та постановляє ухвалу про призначення скарги до розгляду. На наш погляд, таким положенням потрібно доповнити ст. 306 КПК.

Відразу ж після призначення скарги до розгляду слідчий суддя повинен повідоми-

ти особу, яка подала скаргу, її захисника, представника про день та час її розгляду. При визначенні часу надіслання їм виклику необхідно керуватися ч. 8 ст. 135 КПК. У разі розгляду скарги достатньо, щоб слідчий суддя протягом двадцяти чотирьох годин після її отримання призначив засідання та надіслав виклик учасникам кримінального провадження. Складність питань про закриття кримінального провадження зумовила збільшення строку підготовки слідчого судді до розгляду відповідної скарги до п'яти днів (ч. 2 ст. 306 КПК). Тому у цьому випадку, як відмічає О.А. Банчук, слідчий суддя зобов'язаний протягом строка восьми годин після отримання скарги призначити засідання та надіслати виклик учасникам. Адже у ч. 8 ст. 135 КПК вказано, що особа повинна отримати виклик не пізніше ніж за три дні до дня прибуття [3, с. 579]. У випадку, якщо скарга не відповідає вимогам закону, слідчий суддя має постановити ухвалу про її повернення. Згідно з ч. 2 ст. 304 КПК, скарга повертається, якщо: скаргу подала особа, яка не має права її подавати; скарга не підлягає розгляду в цьому суді; скарга подана після закінчення строку, передбаченого ч. 1 цієї статті, і особа, яка її подала, не порушує питання про поновлення цього строку або слідчий суддя за заявою особи не знайде підстав для його поновлення. У цих випадках слідчий суддя зобов'язаний невідкладно надіслати особі, яка подала таку скаргу, копію ухвали про її повернення разом зі скаргою та всіма наданими до неї матеріалами.

Відповідно до ч. 7 ст. 304 КПК, повернення скарги не позбавляє права повторного звернення до слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом. Однак є один виняток. У п. 6 Інформаційного листа ВССУ від 9 листопада 2012 р. № 1640/0/4-12 роз'яснено, що це правило не стосується випадків повторного подання скарги, яку було повернуто у зв'язку із пропуском встановленого процесуального строку [2, с. 112-118]. Також слідчий суддя може постановити ухвалу про відмову у відкритті провадження. Відповідно до ч. 4 ст. 304 КПК, це рішення приймається лише у разі, якщо скарга подана на рішення, дію

чи бездіяльність слідчого, прокурора, що не підлягають оскарженню. Зі змісту ст. ст. 342-346 КПК, до яких відсилає ч. 1 ст. 306 цього Кодексу, можна дійти висновку, що підготовча частина судового розгляду скарги складається із таких дій: у призначений для розгляду скарги час слідчий суддя відкриває судове засідання та оголошує, яка скарга буде розглядатися; секретар судового засідання доповідає слідчому судді про явку учасників судового засідання; слідчий суддя оголошує своє прізвище, а також прізвище прокурора, захисника, представника, секретаря судового засідання; слідчий суддя роз'яснює особі, яка подала скаргу, право відводу; якщо заявлено відвід, він вирішується у порядку, встановленому ст. 81 КПК; після виконання вказаних дій судовий розпорядник роздає особам, які беруть участь у судовому засіданні, пам'ятку про їхні права та обов'язки. Після закінчення підготовчих дій слідчий суддя оголошує про початок судового розгляду.

У юридичній літературі є дискусійним питання про те, які процесуальні дії вправі проводити слідчий суддя на цьому етапі судового контролю провадження. Так, І.В. Гловюк відмічає, що, розглядаючи скаргу, слідчий суддя має право проводити допити, досліджувати речові докази, документи, звуко- і відеозаписи, отримувати консультації та роз'яснення спеціаліста. Не можуть бути застосовані такі засоби дослідження доказів, як проведення експертизи, пред'явлення для впізнання, огляд на місці, доручення про проведення слідчих (розшукових) дій, хоча ст. 306 КПК і не передбачає обмежень щодо цих засобів [4, с. 594].

Д.Є. Крикливець стверджує, що під «час розгляду скарг слідчим суддею проводяться: допити свідків; допити потерпілих; допити малолітніх або неповнолітніх свідків чи потерпілих; пред'явлення для впізнання, якщо особа в межах відповідного кримінального провадження ще не впізнавала особу чи річ, а скарга, що розглядається слідчим суддею, не пов'язана із незадоволенням слідчим, прокурором клопотання про проведення пред'явлення для впізнання особи чи речі; допити експертів

в суді з метою роз'яснення попередньо даних та наявних у матеріалах кримінального провадження висновків, що має значення для вирішення скарги слідчим суддею; дослідження речових доказів, включаючи можливість ставити запитання з приводу речових доказів свідкам, експертам, спеціалістам, які їх оглядали; дослідження документів; дослідження звуко- і відеозаписів; консультації та роз'яснення спеціаліста на місці.

Учасники судового розгляду скарг також мають право заявляти слідчому судді клопотання, у тому числі і з метою сприяння їм у залученні до судового розгляду нових доказів, подання яких ці учасники самостійно забезпечити не можуть» [5, с. 11-12].

О.Г. Шило та А.Р. Туманянц зазначають, що після оголошення особою, яка подала скаргу, її змісту, «слідчий суддя заслуховує пояснення цієї особи, прокурора, а також допитує інших осіб, які з'явилися за викликом до судового засідання. При розгляді скарги слідчий суддя досліджує надані сторонами матеріали» [6, с. 512].

С.О. Пшенічко вважає, що законодавцем обмежені можливості слідчого судді щодо дослідження доказів під час розгляду скарги. Він висловив пропозицію доповнити ст. 306 КПК положенням, «що слідчий суддя з метою перевірки доводів скажника (його захисника, представника) або наданих заперечень вправі за клопотанням сторін або за власної ініціативи заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення скарги.

Саме таке вирішення цієї проблеми сприятиме реалізації ст. 94 КПК, що вимагає від слідчого судді оцінювати докази за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом, кожний доказ – з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів – з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення» [7, с. 449]. Науковець відмічає, що, за загаль-

ним правилом, активність слідчого судді у встановленні законності та обґрунтованості повинна обмежуватися доводами та вимогами скарги. Однак виняток може бути встановлено для випадків, коли слідчий суддя при розгляді скарги виявляє істотні порушення вимог КПК, тобто ті порушення, які перешкодили чи могли перешкодити ухвалити законне та обґрунтоване рішення [8, с. 745].

На погляд Л.Д. Удалової, Д.О. Савицького, В.В. Рожнової, Т.Г. Ільєвої, необхідність у закріпленні у ст. 306 КПК вказаного положення не викликає ніяких сумнівів, зважаючи на регламентацію питання про прийняття слідчим суддею рішення про застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання (ч. 4 ст. 151, ч. 3 ст. 156, ч. 4 ст. 172, ч. 4 ст. 193 КПК) [9, с. 147]. Наша точка зору з цього питання є іншою. Не слід перетворювати судовий розгляд скарги у повноцінне судове слідство. Слідчий суддя не вправі допитувати свідків, проводити інші процесуальні дії щодо перевірки доказів, які зібрані під час проведення досудового розслідування. У судовому засіданні він має лише дослідити надані матеріали кримінального провадження, на підставі яких слідчим, прокурором було прийняте відповідне рішення, вчинена дія чи бездіяльність, заслухати пояснення особи, яка подала скаргу, її захисника чи представника. Також необхідно заслухати думку прокурора щодо правомірності діяльності слідчого. Якщо оскаржуються рішення, дія чи бездіяльність прокурора, слідчий суддя має заслухати його пояснення.

Як уже зазначалось, строки розгляду скарг слідчим суддею визначені у ч. 2 ст. 304 КПК. Аналіз судової практики свідчить, що непоодинокими є випадки порушення вимог цієї норми. Основні причини цього викладені в узагальненні судової практики оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування. Одна із них полягає у тому, що особа, яка подала скаргу,

не з'являється в судове засідання, незважаючи на її повідомлення у порядку, передбаченому ст. 135 КПК. Оскільки її участь у судовому засіданні є обов'язковою, у слідчого судді немає підстав розглядати таку скаргу. Її розгляд відкладається, наслідком чого є порушення строку, передбаченого ч. 2 ст. 306 КПК. Не дотримується визначений ч. 2 ст. 306 КПК строк і через те, що при розгляді скарги на рішення про закриття кримінального провадження запитувані слідчим суддею матеріали досудового розслідування не надаються в межах 5-денного строку. У більшості випадків ці матеріали надходять через 7- 10 днів після здійснення запиту, внаслідок чого скарга розглядається із порушенням строку, встановленого законом [10]. Іноді неможливо розглянути у п'ятиденний строк скаргу на постанову слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження через те, що слідчому судді необхідно дослідити декілька томів матеріалів провадження. Уявляється, що у таких випадках скарга має розглядатися у строк до десяти днів. З цього питання слід змінити редакцію ч. 2 ст. 306 КПК.

Уже відмічалось, що відповідно до ч. 3 ст. 306 КПК розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора має здійснюватися за обов'язкової участі особи, яка подала скаргу. Разом з тим законодавець не встановлює, як повинен діяти слідчий суддя, якщо ця особа не з'явилась у судове засідання. На це звертають увагу окремі науковці та пропонують врегулювати це питання. Так, М.М. Ольховська вважає доцільним доповнити ч. 3 ст. 306 КПК положенням, «що скаргник має право подати слідчому судді письмову заяву про судовий розгляд поданої скарги без його особистої участі та участі його захисника» [11, с. 196]. Д.В. Шилова відмічає, що у випадку нез'явлення в судове засідання особи, яка подала скаргу, «слід встановити правило, згідно з яким слідчий суддя зобов'язаний повторно викликати скаргника в межах строку розгляду скарги, а після його спливу закрити провадження у зв'язку з неявкою останнього або розглянути її по суті, якщо від цієї особи надійшла заява про розгляд скарги за її відсутності» [12, с. 11].

Відмічається, що «правильним було б передбачити в законі норму про те, що слідчий суддя, за відсутності в судовому засіданні особи, яка подала скаргу, вправі повторно викликати її у межах строку розгляду скарги, а після його сплину: закрити провадження у зв'язку з неявкою особи, яка подала скаргу, незалежно від підстав неявки, якщо про них був повідомлений слідчий суддя, або розглянути скаргу по суті, якщо скаргник просив розглянути скаргу без його участі» [13, с. 99]. З цією пропозицією погоджуються Л.Д. Удалова, Д.О. Савицький, В.В. Рожнова, Т.Г. Ільєва [9, с. 142]. Нами вона також поділяється. Якщо законодавець її реалізує, то не будуть порушуватися строки розгляду слідчим суддею скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора через те, що особа, яка подала скаргу, не з'явилась в судовому засіданні. На практиці не буде таких випадків, коли окремі слідчі судді, за наявності заяви особи розглянути скаргу без її участі, розглядають її по суті, чим забезпечують дотримання вимоги ч. 2 ст. 306 КПК про строк судового розгляду. Крім вищеведеного положення, у першому реченні ч. 3 ст. 306 КПК зазначено, що розгляд скарг здійснюється за обов'язковою участі слідчого чи прокурора, рішення, дії чи бездіяльність яких оскаржується. Про їх обов'язок брати участь у розгляді скарг йдеться і у п. 11.1 наказу Генерального прокурора України від 19 грудня 2012 р. № 4 гн «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» [14, с. 221-233]. Однак у другому реченні ч. 3 ст. 306 КПК вказано, що відсутність слідчого чи прокурора не є перешкодою для розгляду скарги. Структурне протиріччя цієї норми є очевидним і його необхідно усунути. За результатами розгляду скарги слідчий суддя постановляє ухвалу. ВССУ роз'яснив у п. 12 Інформаційного листа від 9 листопада 2012 р. № 1640/0/4-12, що ця ухвала має постановлятися у нарадчій кімнаті та викладатися окремим процесуальним документом із дотриманням вимог ст. 372 КПК [2, с. 112-118]. На наш погляд, таким положенням слід доповнити ст. 307 КПК. Згідно з ч. 2 ст. 307 КПК, ухвала слідчого судді може бути про:

1) скасування рішення слідчого чи прокурора; 2) зобов'язання припинити дію; 3) зобов'язання вчинити певну дію; 4) відмову у задоволенні скарги. Ухвалу про скасування рішення слідчого чи прокурора (щодо зупинення досудового розслідування, закриття кримінального провадження, відмови у визнанні потерпілим, застосування заходів безпеки, відмови в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, зміни порядку досудового розслідування) слідчий суддя постановляє у тому випадку, якщо, розглядаючи скаргу, він дійшов висновку про незаконність його прийняття.

Слідчий суддя постановляє ухвалу про зобов'язання припинити дію у випадках, коли під час розгляду скарги встановлено наявність порушень закону у діях слідчого та прокурора [4, с. 595]. Як відмічає О.Г. Яновська, слідчий суддя одночасно із визнанням рішення, дії чи бездіяльності слідчого, прокурора незаконним або необґрунтованим може зазначити в ухвалі про те, що він зобов'язує посадову особу усунути допущене порушення, визначивши, яку саме дію необхідно припинити [15, с. 655]. Слідчий суддя постановляє ухвалу про зобов'язання вчинити певну дію у випадку, коли встановлено наявність обов'язку слідчого, прокурора вчинити цю дію у встановлений строк та факт їх бездіяльності, що полягає у невчиненні цієї дії у визначений строк. Наприклад, слідчий суддя може зобов'язати слідчого, прокурора вчинити такі дії: внести відомості про кримінальне правопорушення до ЄРДР; повернути тимчасово вилучене майно; розглянути та вирішити клопотання; повернути тимчасово вилучені документи; скасувати арешт майна [4, с. 595-596].

Крім рішень, визначених у ч. 2 ст. 307 КПК, слідчий суддя може прийняти ще одне рішення. Приймається воно у тому випадку, коли під час судового провадження за скаргою слідчий, прокурор відповідно до ч. 2 ст. 305 КПК самостійно скасує рішення, передбачені п. п. 1, 2, 5 і 6 ч. 1 ст. 303 цього Кодексу, припинить дію чи бездіяльність, які оскаржуються. Слідчий, прокурор може скасувати рішення, припинити

дію чи бездіяльність, коли оскаржується його: бездіяльність, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, у неповерненні тимчасово вилученого майна згідно з вимогами ст. 169 КПК, а також у нездійсненні інших процесуальних дій, які він зобов'язаний вчинити у визначений цим Кодексом строк; рішення про зупинення досудового розслідування; рішення про відмову у визнанні потерпілим; рішення, дії чи бездіяльність при застосуванні заходів безпеки. Також прокурор може скасувати рішення слідчого про закриття кримінального провадження.

У разі самостійного скасування слідчим чи прокурором вказаних рішень, припинення оскаржуваної дії чи бездіяльності, слідчий суддя відповідно до ч. 2 ст. 305 КПК має прийняти рішення про закриття провадження за скаргою. Дослідивши порядок розгляду слідчим суддею скарг учасників кримінального провадження на рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слід звернути увагу на те, що окремі науковці критично оцінюють правило ч. 1 ст. 306 КПК.

Так, С.О. Пшенічко вважає спірним формулювання ст. 306 КПК, яка передбачає, що скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора розглядаються слідчим суддею місцевого суду згідно з правилами судового розгляду, передбаченими ст.ст. 318-380 цього Кодексу, з урахуванням положень глави 26 КПК, «адже не всі правила судового розгляду можуть бути застосовані до розгляду скарги слідчим суддею» [16, с. 12].

О.Г.Русанова стверджує, що процедура розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора «має відрізнятися від механізму, передбаченого ст.ст. 318-380 КПК, притаманного порядку розгляду справи по суті, ... і включати строк розгляду скарги слідчим суддею, час і місце розгляду скарги, список осіб, явка яких у судове засідання є обов'язковою; дії, які необхідно вчинити сторонам для забезпечення розгляду скарги; строк подання слідчому судді матеріалів кримінального про-

вадження тощо» [17, с. 27]. Л.Д. Удалова, Д.О. Савицький, В.В. Рожнова, Т.Г. Ільєва відмічають, що правила судового розгляду, що передбачені ст.ст. 318-380 КПК, застосовуються при здійсненні правосуддя, коли суд вирішує питання про винуватість чи невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення.

Слідчим суддею під час розгляду скарг вирішується інше питання – про законність чи незаконність рішення, дії чи бездіяльності слідчого, прокурора, а тому при їх розгляді недоцільно застосовувати складну процедуру судового провадження.

У ст. 306 КПК слід передбачити спеціальний порядок розгляду скарг [9, с. 140-141]. В.В. Добрянський зазначає, що деякі із правил судового розгляду, які передбачені ст.ст. 318-380 КПК, досить незручно застосовувати під час розгляду слідчим суддею скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора. Науковець вважає, що слід окремо врегулювати у ч. 1 ст. 306 цього Кодексу порядок розгляду цих скарг, та пропонує доповнити цю норму такими положеннями: скарга подається особою, зазначеною у ч. 1 ст. 303 КПК, до місцевого суду за місцем провадження досудового розслідування; про відкриття провадження за скаргою або про відмову у цьому слідчий суддя протягом доби з дня надходження скарги постановляє ухвалу, копія якої надсилається особі, що її подала, слідчому, прокурору; в ухвалі про відкриття провадження вказується час і місце розгляду скарги, список осіб, які викликаються у судове засідання, строк подання слідчим, прокурором слідчому судді матеріалів кримінального провадження; при розгляді скарги слідчий суддя має дослідити надані матеріали, заслухати пояснення викликаних осіб та думку прокурора щодо законності прийнятого рішення, виконаної дії [18, с. 31-32]. Уявляється, що ст. 306 КПК буде переобтяжена, якщо реалізувати пропозицію вказаних науковців передбачити у ній спеціальний порядок розгляду слідчим суддею скарг учасників кримінального провадження на всі рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, передбачені ч. 1 ст. 303 цього Кодексу.

Висновки

На нашу думку, регулювання цього питання має бути іншим. Главу 26 КПК доцільно доповнити статтями, які мають визначати особливості судового розгляду скарг на те чи інше рішення слідчого, прокурора, дію чи бездіяльність. Саме такою була нормативна регламентація під час дії КПК 1960 р. У главі 22 цього Кодексу «Оскарження дій слідчого і прокурора» містилися статті, які визначали порядок розгляду суддею скарг на постанову про відмову в порушенні справи (ст. 236-2), постанову про закриття справи (ст. 236-2), постанову про порушення справи (ст. 236-8).

Література

1. Калиновський О.В. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності прокурора та слідчого: теорія та практика реалізації. Актуальні проблеми досудового розслідування: зб. тез доповідей V Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 1 липня 2015 р.). К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. С.95-97.
2. Про деякі питання порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 9 листопада 2012 р. №1640/0/4-12. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / Відп. ред. В.С.Ковальський. К.: Юрінком Інтер, 2013. С.112-118.
3. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року / За ред. О.А.Банчука, Р.О.Куйбіди, М.І.Хавронюка. Х.: Фактор, 2013. 1072с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Відп. ред.: С.В.Ківалов, С.М.Мищенко, В.Ю.Захарченко. Х.: Одиссей, 2013. 1104с.
5. Крикливець Д.Є. Реалізація засади змагальності під час розгляду скарг слідчим суддею: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Львів, 2016. 20с.
6. Кримінальний процес: підручник / [Ю.М.Грошевий, В.Я.Тацій, А.Р.Туманянц та ін.]; за ред. В.Я.Тація, Ю.М.Грошевого, О.В.Капліної, О.Г.Шило. Х.: Право, 2013. 824с.
7. Пшенічко С.О. Деякі питання реалізації повноважень слідчого судді при розгляді та вирішенні скарг. Актуальні проблеми кримінального права, процесу та криміналістики: Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 95-річчю з дня народження професора М.В.Салтевського (м. Одеса, 2 листопада 2012 року). Одеса: Фенікс 2012. С.447-449.
8. Пшенічко С.О. Загальні положення оскарження та розгляду скарг у досудовому провадженні. Актуальні проблеми держави і права. 2013. Вип.67. С.741-748.
9. Удалова Л.Д., Савицький Д.О., Рожнова В.В., Ільєва Т.Г. Функція судового контролю у кримінальному процесі: [моногр.]. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 176с.
10. Єфімова О.І. Узагальнення судової практики оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування у порядку Кримінального процесуального кодексу України URL: <http://kia.court.gov.ua/sud2690/uzah/21/>.
11. Ольховська М.М. Проблемні питання захисту прав та інтересів підозрюваного під час судового розгляду слідчим суддею скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора. Адвокатура: минуле та сучасність: матеріали V Міжнар. наук. конф. (14 листоп. 2015 р., м. Одеса) / уклад.: 460 І.В.Гловюк, О.В.Малахова, Л.Ю.Чекмарьова; відп. за вип. М.М.Стоянов. Одеса: Юридична література, 2015. С.196-198.
12. Шилова Д.В. Захист прав та законних інтересів учасників кримінального провадження при його закритті на стадії досудового розслідування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Харків, 2014. 20с.
13. Шаренко С. Актуальні питання застосування окремих норм КПК України під

час досудового розслідування. Право України. 2013. №11. С.95-103.

14. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генерального прокурора України від 19 грудня 2012 р. №4 гн. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В.С.Ковальський. К.: Юрінком Інтер, 2013. С.221-233.

15. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В.Г.Гончаренка, В.Т.Нора, М.Є.Шумила. К.: Юстініан, 2012. 1224с

16. Пшенічко С.О. Повноваження слідчого судді з розгляду та вирішення скарг у досудовому провадженні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Одеса, 2014. 20с.

17. Русанова О.Г. Судовий контроль за законністю початку кримінального провадження. Перспективи розвитку діяльності органів досудового розслідування: процесуальний та організаційний аспекти: матеріали Міжнар. наук. – практ. конф., м. Луганськ, 29 квітн. 2013 р. / редкол.: Л.В.Черечукіна, О.Г.Русанова; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О.Дідоренка. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О.Дідоренка, 2013. С.20-28.

18. Комарницька О. Проблеми здійснення процесуальної діяльності прокурора під час екстрадиції. Науковий вісник Національної академії прокуратури України. 2016. №2. С.16-26.

SUMMARY

The article analyzes Article 306 of the CPC of Ukraine. The procedure for consideration by the investigating judge of complaints of participants in criminal proceedings against decisions, actions or inaction of the investigator or prosecutor has been studied. Emphasis is placed on the fact that immediately after the complaint is assigned for consideration, the investigating judge must inform the person who filed the complaint, his defense counsel, representative about the day and time of its consideration. In determining the time of sending them a call must be guided by Part 8 of Art. 135 of the CPC. It is revealed that in accordance with Part 7 of Art. 304 of the CPC, the return of the complaint does not deprive the right to re-appeal to the investigating judge in the manner prescribed by the CPC of Ukraine.

The case law is analyzed, which shows that there are many cases of violation of the requirements of Part 2 of Art. 304 of the Criminal Procedure Code of Ukraine. The main reasons for this are: the person who filed the complaint does not appear in court, despite his notification in the manner prescribed by Art. 135 of the CPC; when considering a complaint against the decision to close the criminal proceedings, the materials of the pre-trial investigation requested by the investigating judge shall not be provided within 5 days. In most cases, these materials are received 7-10 days after the request, as a result of which the complaint is considered in violation of the deadline set by law.

It was stated that in case of independent cancellation of the said decisions by the investigator or prosecutor, termination of the contested action or inaction, the investigating judge in accordance with Part 2 of Art. 305 of the CPC must decide to close the complaint.

Keywords: investigating judge, complaint, decision, inaction, prosecutor, criminal proceedings.